

ВИКОРИСТАННЯ НАЗВ КВІТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК НАЦІОНАЛЬНО-МОВНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ФАКТОР

Викладаючи іноземну мову студентам, вважаємо, що великий вплив має культурно-національна історія кожної з вивчаючих мов. Тому ми зосередили увагу саме на історичних витоках назв квітів в англійській та французькій мовах. У процесі порівняння може спостерігатися тотожність, схожість, часткова або повна їх розбіжність, що реалізується у вищезгаданих мовах та складає групи певних символічних конотацій. Наприклад, зосередимо увагу на такій квітці, як укр.лілія /англ.*lily* / франц.*lis*.

Під час опрацювання енциклопедичних та спеціальних словників й довідників символів, де вказується на зв'язок рослини (в нашому випадку лілії) з абстракціями, наріжними для будь-якої національної культури, таких як життя, побут, стосунки, кохання, почуття тощо, ми виявили кілька символічних конотацій, притаманних англійській та французькій мовам, що не знайшли свого відображення в мові. Так, (англ.): ' досконалість, вишуканість ' (за повір'ями, на святі квітів у центрі звичайно була троянда, але біла лілія все одно правила за ознаку витонченого смаку); (франц.): ' кохання та милосердя '. Але варто зазначити щодо останнього значення, яке привертає увагу тим, що в двох мовах має різне тлумачення. У французів три лілії були зображені на прапорах Людовика IX Святого під час Христових походів. Вони означали співчуття, правосуддя, милосердя, три добродієності царствування цього "найдобрішого короля". Хоч пізніше вона стала тавром каторжан.

Покажемо на нашу думку є й те, що кожна з мов має свої, суто національні символічні значення цієї квітки. У Франції лілія символізувала надію на достаток (її зображення карбували на монетах: на одному боці був зображений король, увінчаний цими квітами й короною з хрестом, а на другому – герб Франції з ліліями, котрий підтримували два ангели); вважалася виразом найвищого благовоління й поваги (в аристократичних родинах було заведено, щоб наречений щоранку надсилав своїй обраниці аж до самого шлюбу букет живих квітів, серед яких неодмінно мало бути кілька білих лілій). Цікавим фактом є те, що в Англії специфічних конотацій цієї квітки взагалі не спостерігається.

Підсумовуючи все викладене вище, можна відзначити, що є конотації, які притаманні двом мовам (англ. та франц.), що, на нашу думку, зумовлено подібністю або спільністю традицій, звичаїв тощо. Зустрічаються й суто специфічні символічні конотації як самої квітки, так і її назви, які були зафіксовані в англійській та французькій мовах. Це пояснюється розбіжностями мовних картин світу цих народів.

Отже, маємо зазначити, що в процесі викладання іноземної мови (в нашому випадку англійської та французької) використання квітів та вивчення їх історії має неабиякий вплив на навчання студента. Останній краще обізнаний з тим матеріалом, що підтверджується історичними та мовними факторами. Саме тут утілюються знання народу про навколишній світ та культурний досвід.

I.M.Серебрянська

Сумський державний університет, м. Суми

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ В КОЛІ СУМІЖНИХ ДИСЦИПЛІН

Однією з визначальних характеристик науки XXI ст. є тенденція взаємопроникнення різноманітних галузей наукового знання. У сфері гуманітарних дисциплін вираженням цього прагнення до синтезу стала активація культурологічних досліджень. Сьогодні спостерігаємо стрімке становлення й розвиток нової галузі мовознавства – лінгвокультурології, яка виникла в останній чверті XX ст. як продукт антропологічної парадигми у лінгвістиці і є закономірним результатом розвитку філософської й лінгвістичної теорії XIX-XX ст. Науковці підкреслюють міждисциплінарний характер лінгвокультурології, визначаючи її як «галузь лінгвістики, що виникла на межі лінгвістики й культурології», як «гуманітарну дисципліну, що вивчає матеріальну й духовну культуру, яка втілена в живій національній мові й проявляється в мовних процесах» або як «інтегративну сферу знань, що вбирає в себе результати досліджень культурології й мовознавства, етнолінгвістики й культурної антропології». Лінгвокультурологія вивчає мову в нерозривній єдності з культурою.

Головною одиницею лінгвокультурології є концепт. Під концептом розуміємо одиницю колективного знання, що має мовне вираження й позначена етнокультурною специфікою. Пізнання концепту допомагає відтворити етнокультурний образ, особливість менталітету носія мови.

У зв'язку з сучасною тенденцією впровадження інтегрованих форм навчання в систему вищої освіти України, вважаємо за доцільне вклю-